

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: P. P.
zastoupen opatrovníkem M. P.
proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2025, sp. zn. SZ/MPSV-2024/259493-923, č. j. MPSV-2025/102631-923, o příspěvku na péči,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky ze dne 7. 5. 2025, sp. zn. SZ/MPSV-2024/259493-923, č. j. MPSV-2025/102631-923, **se ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 25. 11. 2024. Tímto

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

rozhodnutím správní orgán prvního stupně zamítl žádost žalobce o změnu výše příspěvku na péči. Rozhodl, že příspěvek na péči bude nadále poskytován ve výši 880 Kč dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen zákon o sociálních službách“).

II. Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

2. Žalobci byl přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč od září 2022 (I. stupeň).
3. Dne 19. 8. 2024 žalobce požádal o změnu výše přiznaného příspěvku na péči.
4. Dne 9. 9. 2024 bylo provedeno sociální šetření. Ze záznamu plyne, že žalobce není nijak omezen v pohybu, nepoužívá žádné kompenzační pomůcky; bratr žalobce (opatrovník) sdělil, že žalobce trpí od dětství mentální retardací, léčí se pro poruchu osobnosti, uzavřel se do sebe. Nechce vycházet ven, čas tráví v pokoji se zatahnutými roletami. Žalobce potřebuje vedení a dohled. Žalobce odpovídal na otázky spíše jednoslovně a s prodlevou. Není schopen dodržovat denní režim a nechápe složitější procesy. Časem je orientovaný jen částečně, znal měsíc svého narození, rok narození již nesdělil. Hodiny má v pokoji digitální, ale čas ani rok není schopen určit správně. Podepíše se hůlkovým písmem, mobil nepoužívá.
5. Dne 4. 11. 2024 byl vypracován posudek lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“), podle něhož je žalobce osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při zvládání třech základních životních potřeb, a to: „péče o zdraví“, „osobní aktivity“ a „péče o domácnost“.
6. Na podkladě výše citovaného posudku vydal správní orgán prvního stupně dne 25. 11. 2024 rozhodnutí, jímž zamítl návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči.
7. V odvolání opatrovník žalobce namítl, že žalobce se neorientuje v dnešním světě, je apatický, nikam nechodí. Neobejde se bez cizí pomoci. Rozhodnutí má za neobjektivní. Žalobce (nad rámec základních životních potřeb uznaných jako nezvládaných) nezvládá ještě tyto: „orientace“, „komunikace“, „stravování“, „oblékání a obouvání“ a „tělesná hygiena“.
8. Žalovaný zadal posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále též „PK MPSV“ či jen „posudková komise“), pracoviště Ostrava, zpracování posudku. Ta ve svém zhodnocení ze dne 17. 4. 2025 shodně jako lékařka IPZS neuznala u žalobce jako samostatně nezvládanou oblast „péče o zdraví“, „osobních aktivit“ a „péče o domácnost“. Posudková komise došla k závěru, že u žalobce je intelekt v pásmu podprůměru – CIQ = 77, v dokumentaci mj. až lehká mentální retardace, porucha osobnosti, lehká mozková dysfunkce – specifické poruchy učení (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie). Podle posudkové komise lze z dostupné zdravotní dokumentace dovodit, že posuzovaný má zachované tělesné, duševní, mentální i smyslové schopnosti, které mu umožňují zvládat zbývající základní životní potřeby.

9. Žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím. Shrnul dosavadní průběh řízení a závěry PK MPSV Ostrava. Ty považoval za úplné a přesvědčivé.

III. Obsah žaloby

10. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 13. 5. 2025 má žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné a nesprávné; domáhá se jeho zrušení.
11. Dle jeho žalobce nebyly některé základní životní potřeby posouzeny správně, protože stejného názoru je i psychiatr a psycholog. Sociální šetření a lékařské zprávy nevyhodnotila posudková komise s ohledem na aktuální stav žalobce.
12. Žalobce též namítá, že posudková komise žalobce nezhledla a nehovořila s ním.
13. Žalobce je přesvědčen, že nezvládá tyto základní životní potřeby: „mobilita“, „orientace“, „komunikace“, „stravování“, „oblékání a obouvání“ a „tělesná hygiena“.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný nemá pochybnosti o odborném posouzení zdravotního stavu žalobce. V souzené věci představuje posudek adekvátní podklad pro rozhodnutí. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)] a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první zákona s. ř. s.).
16. **Žaloba je důvodná.**

V.1. Úvodní úvahy

17. Krajský soud nejprve stručně shrnuje relevantní právní úpravu a judikaturu dopadající na souzenou věc.
18. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách). Nárok na tento příspěvek má oprávněná osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace (§ 7 odst. 2 zákona o sociálních službách).

19. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
20. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále též jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
21. Ve věci je nutno dále připomenout, že z dikce § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že při posuzování stupně závislosti se vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb (...), z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování zdravotního stavu provádí Institut posuzování zdravotního stavu [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 8 zákona o sociálních službách ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).
22. Je dále nutno si uvědomit, že posudkové řízení před posudkovou komisí je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby

nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (srov. například rozsudek ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25).

23. Dále je třeba zdůraznit, že posudek zpracovaný posudkovým lékařem (či PK MPSV) hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů, v zásadě se však omezuje na hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku (v tomto směru srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, rozsudky ze dne 3. 4. 2013 č. j. 6 Ads 158/2012-24 či ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37, a mnohé jiné), případně, namítal-li to žalobce, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, pak bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.
24. Z hlediska souzené věci zbývá dodat, že ve věci příspěvku na péči je rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí ze strany krajského soudu limitován, neboť pro posouzení zdravotního stavu žalobce jako žadatele o příspěvek je třeba odborných medicínských znalostí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27). Podle citovaných rozhodnutí soudy nemají potřebné znalosti pro hodnocení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jeho vlivu na schopnost zvládat základní životní potřeby. Rozhodnutí v dané věci je tak závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž je ze zákona povolána právě posudková komise. Správní orgán, a následně i soud, je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek o zdravotním stavu, ze kterého při posouzení nároku na příspěvek na péči vychází, splňuje požadavky na úplnost, správnost a přesvědčivost.

V. 2. Rozpor mezi podklady rozhodnutí a posudkovými závěry; přezkoumatelnost a přesvědčivost posudku

25. Žalovaný napadené rozhodnutí opírá zejména, ne-li výhradně, o závěry posouzení zdravotního stavu žalobce na podkladě posudku PK MPSV Ostrava ze dne 17. 4. 2025. Ty přejímá.
26. Žalobce závěry posudku zpochybňuje. poukazuje (a poukazoval již v odvolání) na lékařskou zprávu ze dne 2. 9. 2024 MUDr. Mgr. M. P., Ph.D. Tou disponovala i posudková komise. Dále odkázal na sociální šetření. Posudkoví lékaři nevyhodnotili zvládání namítaných základních životních potřeb žalobce správně.
27. Krajský soud musí přisvědčit námitce žalobce stran rozpornosti, resp. neúplnosti a nepřesvědčivosti závěrů posudkových lékařů, které následně převzal žalovaný. Krajský soud vyzdvihuje (bez ambice úplnosti) následující, dostatečně neosvětlené, rozpory napadeného rozhodnutí, resp. posudku, s podkladovými materiály:

- ze sociálního šetření mj. plyne, že žalobce odpovídal jednoslovně a s prodlevou; není schopen dodržovat denní režim a nechápe složitější procesy; časem je orientovaný jen částečně, zná jen měsíc svého narození, ne již rok; hodiny má digitální, ale čas neurčí správně; neoznačí ani rok; podepíše se hůlkovým písmem, mobil nepoužívá.
- dle lékařské zprávy ze dne 2. 9. 2024 není žalobce orientován časem, neumí používat telefon, není schopen dodržovat denní režim stravování, není schopen vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem, zanedbává hygienu, úkony neprovádí v dostatečné kvalitě.

28. Žalobce konzistentně a jednoznačně po celou dobu správního řízení nesouhlasí se závěry posudkových lékařů, přičemž tvrdí, že není schopen bez dohledu zvládat základní životní potřeby. Vyzdvihuje poměrně konkrétně rozpory především mezi zprávou svého lékaře ze dne 2. 9. 2024 a závěry posudkových lékařů, a to zejména k posouzení zvládání základních životních potřeb.
29. Krajský soud samozřejmě nezpochybňuje fakt, že závěr o tom, zda je určitá osoba závislá na pomoci jiné osoby z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, mohou učinit toliko posudkoví lékaři (srovnej obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 4 Ads 50/2012–22, podle něhož soudní znalec, který není znalcem z oboru posudkového lékařství, nedisponuje odbornou kompetencí k posouzení poklesu pracovní schopnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě). Je ovšem též jejich povinností své závěry náležitě odůvodnit a vyjádřit se k možným rozporům či odchýlkám svého posouzení oproti podkladovým materiálům. Pouze tak posudek vyhoví kritériím spolehlivosti a dostatečnosti vyhodnocení funkčního dopadu nepříznivého zdravotního stavu žadatele na schopnost zvládat základní životní potřeby pro nárok na příspěvek na péči.
30. V souzené věci nicméně těmto požadavkům posudek PK MPSV nevyhověl.
31. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, pak vyplývá, že „v řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila.“
32. Krajský soud se ve věci neztotožňuje se žalovaným, pokud závěr posudkové komise považoval za spolehlivý a dostatečný pro vyhodnocení funkčního dopadu nepříznivého

zdravotního stavu žalobce na schopnost zvládat základní životní potřeby pro nárok na příspěvek na péči, a to ve světle žalobcem vznášených námitek. V posudku není dostatečně vysvětlena odchylka se od závěrů psychiatra MUDr. Mgr. M. P., Ph.D.

33. Platí totiž, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53).
34. S ohledem na § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. krajský soud nemá možnost v posuzované právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně a konkrétně odůvodnit zvládání/nezvládání základních životních potřeb žalobkyní. Správní orgán, a následně i soud, je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek o zdravotním stavu, ze kterého při posouzení nároku na příspěvek na péči vychází, splňuje požadavky na úplnost, správnost a přesvědčivost.
35. Krajský soud též zdůrazňuje, že závěr PK MPSV Ostrava o zachovaných schopnostech žalobce, jak jej převzal žalovaný, se v kontextu s podklady, ze kterých posudková komise i žalovaný vycházeli, nejví jako dostatečně odůvodněný – jedná se zejména o otázku (ne)orientace časem, (ne)dodržování stravování v denním režimu, manipulace s oblečením v souvislosti s denním režimem. Zde musí opětovně krajský odkázat na již výše zmiňovanou rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013–32), podle níž je povinností posudkových orgánů náležitě odůvodnit odklon od závěrů podkladových materiálů (tedy i sociálního šetření), což v souzeném případě posudková komise neučinila.
36. Již výše soud uvedl, že podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 k prováděcí vyhlášce č. 505/2006 Sb., podle níž platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
37. Posudková komise k namítaným dílčím aktivitám u jednotlivých životních potřeb v podstatě uvedla jen to, že je jich žalobce schopen či se dají zvládat pomocí vhodných facilitátorů.
38. Jen namátkou například ke schopnosti „orientace“ krajský soud poukazuje na to, že písmeno b) přílohy 1 prováděcí vyhlášky specifikuje konkrétní aktivity, které musí osoba zvládat pro to, aby byla daná životní potřeba uznaná jako zvládnutá, takto: 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2. mít přiměřené duševní kompetence, 3. orientovat se osobou, časem a místem, 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, 5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

39. Krajský soud k této základní životní potřebě dodává, že jak ze sociálního šetření, tak z lékařské zprávy ze dne 2. 9. 2024 jednoznačně vyplývá, že žalobce není orientován časem. Žalovaný, resp. PK MPSV, tuto dílčí aktivitu nikterak nevypořádali, resp. posudková komise jen uvedla, že u žalobce má přiměřenou duševní kompetence k uvědomování si času. Takové posouzení nepostačí.
40. Obdobné úvahy, přezkoumatelné a podložené závěry pak absentují u všech sporných dílčích aktivit u základních životních potřeb, to je „orientace“, „komunikace“, „stravování“, „oblékání a obouvání“ a „tělesná hygiena“.
41. Jedině u „mobility“ lze konstatovat, že ze sociálního šetření a lékařské zprávy nevyplývá, že by předmětnou základní životní potřebu žalobce nezvládal. Žalobce navíc sám v odvolání připustil její zvládnutí. Teprve až v žalobě namítá, že mobility není schopen.
42. Je rovněž zarážející, že u životní potřeby „tělesná hygiena“ posudková komise uvedla, že preventivní dohled u seniora a dítěte nelze považovat za neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu. Žalobce není ani dítětem, ani seniorem, nýbrž 48letým mužem.
43. Nelze dále považovat za standardní, pokud žalobce v uvedeném věku nepoužívá běžné komunikační prostředky, jimž v dnešní době je i mobilní telefon (který nemá) a jeho komunikace je podstatně omezená. Z diagnostického souhrnu přitom jednoznačně plyne, že žalobce trpí lehkou mozkovou dysfunkcí – specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie). V posudku pak není vyhodnocen možný dopad těchto dysfunkcí na výkon oné základní životní potřeby.
44. Krajský soud trvá na tom, aby si žalovaný ve věci opatřil takový posudek, který přezkoumatelně vypořádá sporné základní životní potřeby, a to i tak, že se vyjádří k namítaným aktivitám vymezujícím jednotlivé základní potřeby (viz příloha čl. 1 k prováděcí vyhlášce č. 505/2006 Sb.). Žalovaný též bude náležitě reagovat na konkrétní námitky žalobce obsažené v odvolání.

V.3. Osobní přítomnost u posudkové komise

45. K námitce žalobce, že ho posudková komise ani v jednom případě neviděla a nehovořila s ním, je třeba uvést, že z právních předpisů nevyplývá ve všech případech povinnost posudkové komise umožnit na svém jednání účast posuzovaného (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2027, č. j. 3 Ads 254/2016-64). Úkolem posudkových lékařů i posudkových komisí primárně není vyšetřování posuzovaných osob, ale pouze posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů, které jsou pro vypracování posudku podkladem. Lékař či posudková komise sice mohou v případě pochybností o průkaznosti některých nálezů provést při jednání orientační vyšetření posuzované osoby, není to však zákonem předepsáno a závažné pochybnosti o zdravotním stavu by stejně musely být řešeny vysláním posuzované osoby k vyšetření na některém z klinických pracovišť.

46. Krajský soud ovšem připomíná, že ačkoli není osobní vyšetření posuzované osoby posudkovou komisí zákonnou podmínkou, mělo by být pravidlem v případech, kdy existují určité nedostatky v posouzení zdravotního stavu a posouzení schopností ovlivňujících zvládání základních životních potřeb. Osobní vyšetření posuzované osoby by tak bylo způsobilé určité pochybnosti vyvrátit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25).
47. Zdejší soud také s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 Ads 337/2016-33, podotýká, že osobní vyšetření má zvláštní význam, zejména existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. To nastalo i v souzené věci. Je proto na uvážení žalovaného, respektive posudkové komise, zda by s ohledem na výše uvedené nebylo osobní vyšetření žalobce vhodné, ba dokonce potřebné.

V.4. Shrnutí

48. Bude na žalovaném, aby přesvědčivě a přezkoumatelně vyhodnotil, ve světle dalších důkazů a v souladu s § 2a prováděcí vyhlášky, zvládnutí sporných životních potřeb žalobcem skrze namítané jednotlivé dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 5 Ads 52/2020 j. 4 Ads 68/2014-37). Vzhledem ke znění tohoto ustanovení a požadavku úplnosti a přesvědčivosti kladenému na posudek závislosti osoby judikaturou je bezpodmínečně nutné, aby se žalovaný, resp. posudková komise, vyjádřila dostatečně podrobně a přesvědčivě ke schopnosti žalobce zvládat konkrétní namítané aktivity vyjmenované u předmětných životních potřeb v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky).
49. Jestliže z podkladů lékařského posudku vyplýne, že žalobce některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise i přesto dospěje k závěru, že tato životní potřeba je žalobcem zvládána, bude muset tento závěr přezkoumatelně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32).

VI. Závěr a náklady řízení

50. Pakliže v souzené věci posudek PK MPSV Ostrava ze dne 17. 4. 2025 vykazoval vady přezkoumatelnosti, přenesly se tyto vady i do rozhodnutí žalovaného. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V tomto žalovaný odstraní vady posudku ve shora uvedeném směru podle § 78 odst. 5 s. ř. s.
51. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšnému žalobci žádné prokazatelné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 27. srpna 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně